

Izglītības un zinātnes ministrija

Vaļņu iela 2, Rīga, LV - 1050, tālr. 67226209, e-pasts pasts@izm.gov.lv, www.izm.gov.lv

Pedagogu darba samaksas pilnveides darba grupas
sanāksmes protokols Nr.9

2021.gada 25.martā

Sanāksme notiek attālināti.

- Sanāksmi vada: Līga Buceniece, Izglītības un zinātnes ministrijas (turpmāk – IZM) Izglītības departamenta direktore, darba grupas vadītāja
- Sanāksmi protokolē: Agija Nika, IZM Izglītības departamenta vecākā eksperte
- Piedalās: Ināra Dundure, Latvijas Pašvaldību savienības padomniece izglītības un kultūras jomā
Modra Jansone, IZM Izglītības departamenta vecākā eksperte
Igoris Grigorjevs, Ogres 1. vidusskolas direktors
Dace Kalsone, IZM Izglītības departamenta direktora vietniece izglītības statistikas un finanšu plānošanas jomā, darba grupas vadītājas vietniece
Edīte Kanaviņa, Gulbenes novada Izglītības pārvaldes vadītāja
Ivars Balamovskis, Rīgas pilsētas Izglītības pārvaldes priekšnieks, departamenta direktora vietnieks
Rūdolfis Kalvāns, Latvijas izglītības vadītāju asociācijas prezidents
Gunta Lāce, Neatkarīgās izglītības biedrības pārstāve, Limbažu valsts ģimnāzijas direktore
Guntis Mačtams, Ventspils novada domes priekšsēdētāja 1. vietnieks, Ugāles vidusskolas direktores vietnieks izglītības jomā
Intra Pavloviča, IZM Finanšu departamenta vecākā eksperte
Anita Pēterkopa, Rīgas pilsētas Izglītības pārvaldes Vispārējās izglītības skolu nodaļas vadītāja
Inga Vanaga, Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības priekšsēdētāja
- Uzaicinātie: Lelde Zemberga, IZM Izglītības departamenta vecākā eksperte
Mārtiņš Bitāns, Latvijas Bankas Monetārās politikas pārvaldes vadītāja vietnieks
Lāsma Ūbele, Latvijas Pašvaldību savienības Padomniece finanšu un ekonomikas jautājumos
Anda Mičule, IZM Sporta departamenta direktora vietniece
- Nepiedalās: Reinis Znotiņš, IZM parlamentārais sekretārs

2021.gada 25.martā sanāksme sākas plkst. 10:00.

Sanāksmes atklāšana – L.Buceniece

IZM Izglītības departamenta direktore L.Buceniece atklāj sanāksmi (pielikumā sanāksmes prezentācija) un izsludina sanāksmes darba kārtību (pielikumā).

1. Iepriekšējās sēdes protokola apstiprināšana

Ziņo: L.Buceniece

Nolēma:

1.1. Apstiprināt 2021.gada 11.marta Pedagogu darba samaksas pilnveides darba grupas sēdes protokolu.

2. Starptautiskais salīdzinājums

Ziņo: D.Kalsone

Kārtējo reizi izmantojot Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (turpmāk – ESAO) 2018.gada kopsavilkuma datus, ir iespēja salīdzināt arī tādus rādītājus kā izglītojamo un skolotāju attiecību, kur redzams Latvijas rādītājs ar 9 skolēniem uz vienu pedagogu ir trešais zemākais ESAO. Lietuvā tie ir 8 skolēni; Igaunijā – 14 skolēni, vidēji 23 Eiropas Savienības dalībvalstīs, kas ir ESAO dalībvalstis, ir 12 skolēni uz vienu pedagogu. Šāda proporcija atstāj arī ietekmi uz to, kāds ir nepieciešamais finansējuma apjoms mācību plāna nodrošinājumam. Otrs salīdzinājums ir līdzīgs, t.i. vidējais klases apmērs, kur Latvija ir pēdējā vietā ar vidēji 16 skolēniem klasē (Lietuva – 17 skolēni un Igaunijā – 19 skolēni, vidēji ES 23 ir 20 skolēni klasē).

3. Pedagogu darba samaksas pilnveidotā modeļa apskats

Ziņo: M.Jansone

M. Jansone atgādina par to, ka darba grupas sākumā tika veikta stipro-vājo-iespējas-draudi analīze, kad darba grupa arī kopīgi diskutēja, uz ko tad būtu jāliek akcenti veidojot šo jauno aprēķinu un kopīgi tika konstatētas šādi negatīvie apstākļi esošajā modelī:

- (i) ka skolēnu skaita izmaiņas atstāj tiešu negatīvu ietekmi uz finansējumu;
- (ii) par iekļaujošo izglītību un speciālo klašu iekļaušanas nepieciešamību;
- (iii) par pašvaldību iesaisti un kvalitātes fondu, kas šobrīd nav niansēti izdiskutēti.

M.Jansone informē par izmaiņām jaunā modeļa aprēķinā salīdzinot ar spēkā esošo aprēķina sistēmu. Ir veikta pāreja no normētā skolēnu skaita uz normēto klašu komplektu skaitu, tiek noteikts mācību plāns normētai klasei. Ir izveidoti divi normēto klašu lielumi speciālajām klasēm: 51., 52., 55., 56., 57., 58. un 59. programmām ir mazas klases; savukārt 53. un 54. programmu izglītojamiem ir vidējas klases. Ir domāts par neklātienas vai tālmācības formām ar vidējo klasi no 15 līdz 20 skolēniem, un lielo klasi ar izglītojamiem vairāk par 21. Ir izveidota izglītības programma neklātienas formā īstenošanai ieslodzījuma vietā ar mazās klases lielumu. Teritoriālais iedalījums savukārt veidojas no pierobežas skolām un skolām administratīvajās teritorijās ar mazu izglītojamo blīvumu: pamatizglītības posmā (1.-6.klase) tie būtu no 5 līdz 7 skolēni un skolotāju slodžu aprēķinam tiktu piemērota mazā klase, bet vidējās izglītības posmā tie būtu no 6 līdz 14 skolēni un skolotāju slodžu aprēķinam tiktu piemērots mācību stundu skaits kā vidējai klasei. Ir ierēķinātas arī apvienotās klases, kur izglītojamo skaits ir ļoti neliels.

M.Jansone informē, ka papildfinansējums skolai tiek saglabāts vairākās pozīcijās. Finansējums uz skolu piemaksām (piemēram, par darbu ar speciālajām klasēm, par darbu ieslodzījuma vietās) un klāt nāk piemaksas par klases audzinātāja pienākuma veikšanu, kas būtu kā piemaksa.

Normatīvā regulējumā, tas iespējams būtu jāatstāj skolas pārziņā. Par atbalsta personālu (i) piemaksa tiek ierēķināta tajās skolās, kur ir speciālās klases atbilstoši programmām; (ii) finansējuma aprēķins iekļaujošo bērnu speciālām programmām, uz četriem bērniem būtu nepieciešama viena slodze 58. un 59. programmās, un uz septiņiem bērniem viena slodze 51., 52., 53., 54., 55., 56. un 57. programmās; (iii) skolās, kur nav speciālās klases un speciālās programmas, taču ir nepieciešams veidot atbalstu, kur nepieciešams pedagoga palīgs un speciālais pedagogs un tam līdzīgi, tāpēc domājam arī šeit atbalstu. Ir programmas, kur vajadzīgs arī logopēds. Un tāpēc pie pašvaldības būtu jābūt iespējai koordinēt logopēdu un psihologu vajadzības. Skolu administrācija ir 10% uz skolu, kur skolas vadītājs nosaka, cik vietnieku ir nepieciešams, ko arī saskaņo ar dibinātāju. Mācību jomas koordinators varētu parādīties kā jauna amata vajadzība, un tāpēc pārejā uz jauno mācību saturu ir iezīmēta arī šī iespēja.

M.Jansone informē par finansējumu, ko sadala pašvaldība, ievērojot normatīvā aktā noteiktos minimālos nosacījumus. Protams, pašvaldība var izvērtēt un piešķirt papildus no sava finansējuma, tas netiek ierobežots.

M.Jansone informē, ka skolotāja slodzes lielums tika aprēķināts divos veidos. Skolotāja slodzes sadalījums 40 stundas nedēļā, ne mazāk kā 20% citiem pienākumiem, kur skolas direktors nosaka šo sadalījumu. Indikatīvi šobrīd aprēķināts papildu nepieciešamais finansējums, kas ietver arī zemākas likmes celšanu uz 1 200 eiro no 2022.gada 1.septembra par 40 stundu darba slodzi. Tātad ir ietverta aprēķina maiņa un arī slodzes izmaiņas. Ietvertas tikai vispārizglītojošās skolas pašvaldībās. Šeit nav pirmsskolas, nav speciālās skolas, nav Kultūras ministrijas skolas un nav privātās skolas, kā arī nav kvalitātes fonds klāt. Papildus nepieciešamā fiskālā aplēse ir 126 milj. eiro. Savukārt 60% un 40% slodžu sadalījuma gadījumā gada izmaksas veido nepieciešamību papildus rast 221 milj. eiro.

G.Mačtams jautā, kā ir ar skolu bibliotekāriem? M.Jansone atbild, ka atsevišķi katram amatam finansējumu nerēķina, un to var no papildus piešķirtā finansējuma skolai.

I.Grigorjevs vaicā, vai 14,5% piemaksu, vai to var izmantot likmes palielināšanai. M.Jansone atbild, ka jā to var izmantot.

R. Kalvāns jautā par izcilības novērtējumu. M.Jansone atbild, ka kvalitātes fonds nekur nav pazudis, bet ir iekšējā diskusija par kvalitātes kritērijiem, kādi būtu iekļauti par sasniegumiem, nevis par statusu.

I.Vanaga jautā par papildu finansējumu skolai 14,5% skolai, vēlas precizēt par piekto punktu par piemaksām darbu valsts ģimnāzijās – vai tur ir ietverti 10% ģimnāzijām. Ir jautājums par mentoriem gan jaunajiem pedagogiem, gan tiem, kas uzsāk pedagoga karjeru kā otro iespēju. Kā ir ar logopēdu proporciju – vai tie paliek 160 pret vienu? Lūgums arī turpmākajās diskusijās izmantot tikai iepriekš diskutēto un lemto proporciju par 60% un 40%, un nav nepieciešams aprēķinos skatīt vēl papildu scenāriju ar 80% un 20%. M.Jansone atbild, ka valsts ģimnāzijas šeit ir iekļautas. Par logopēdu darbības finanšu nodrošinājums jau ir ietverts speciālo klašu finansējumā (55. programmā), kā arī tur, kur ir iekļautie bērni uz septiņiem bērniem viena likme atbalsta personālam. Direktora kompetencē būs skatīt nepieciešamos amatos, un arī metodiskai vadībai ir paredzēts finansējums un tas ietver arī mentora amatu.

I.Dundure izsakās, par finansēšanas avotiem pedagogu darba samaksas paaugstināšanai. Sakārtojot skolu tīklu lielākā ietekme būs vidusskolas posmā. Sakārtojot tīklu var rēķināties ar

pedagogu skaita samazinājumu, kur samazinātos pakāpe vai izglītības iestāde tiktu slēgta. Tajā brīdī var lēst par kādām summām tiek domāts, sakārtojot skolu tīklu. Pašvaldības budžets nevar būt novirzīts pedagoga darba samaksai. Pašvaldībai ir vairāk funkciju nekā tiek saņemts finansējums un, piemēram, slēdzot kādu skolu, finanšu līdzekļi tiktu pārdalīti citām funkcijām. I.Dundure tikai atgādina, ka šādi uzturēšanas izdevumi netiks pārvirzīti izglītības atlīdzības sadaļai.

I.Balamovskis vaicā, vai 14,5% ir stingri limitēts izlietojumam ar konkrētu mērķi. M.Jansone atbild, ka tas direktora kompetencē veikt sadali atbilstoši vajadzībām.

M.Bitāns ierosina, ka būtu nepieciešami argumenti arī no otras puses, kādā veidā šī iepļānotā papildu fiskālā ietekme cels izglītības kvalitāti, ir nepieciešams pamatojums šādām būtiskām investīcijām. M.Bitāns aicina organizēt diskusiju par izglītības kvalitātes celšanu un konkrētiem mērāmiem indikatoriem. M.Jansone atbild, ka šāda diskusija noteikti jāveido, vai šīs darba grupas ietvaros vai jau ārpus tās.

I.Grigorjevs sniedz prezentāciju, akcentējot, ka jābūt iespējai pārvirzīt naudu starp mācību plānu un atbalsta personālu. Šo atļauju skolas līmenī vajadzētu atstāt. Būtu arī saglabājams princips, ka lielākam klasēm būtu vairāk resursu citiem pienākumiem. Pazudis ir arī princips, ka skolotāju algai būtu jābūt sasaistīt ar kādu ārēju atskaites punktu. Vēlreiz arī izsaka atbalstu 40 stundu nedēļām. Savukārt, 60% un 40% varētu būt mērķdotācijas sadalē, bet vajadzētu saglabāt elastību skolas līmenī.

Nolēma:

3.1. Līdz 7.aprīlim lūgt IZM kolēģus izstrādāt arī trešo variantu, kuru piedāvāja I.Grigorjevs, t.sk. arī piedāvāt kopskatu ietverot arī pirmsskolas likmes izlīdzināšanas aspektu.

4. Izglītības iestāžu uzturēšanas izmaksas un savstarpējo norēķinu tehniskie priekšlikumi

Ziņo: D.Kalsone, I.Dundure

D.Kalsone informē, ka ir noslēgusies izglītības iestāžu aptauja, kurā ir apkopoti 570 vispārīzglītojošo skolu finanšu dati un uz tiem balstoties izrēķināti uzturēšanas (pakalpojumu EKK 2200 un krājumu, materiālu, energoresursu, preču, biroja preču un inventāra, kurus neuzskaita kapitālajos izdevumos (EKK 2300), kā arī tehnisko darbinieku, kas nav pedagogi atlīdzība EKK 1000) izdevumi uz vienu izglītojamo. Ir ņemtas vērā tikai klātienes programmas (dienas un vakara), kā arī tajās skolās, kurās ir pirmsskolas izglītojamie, ņemtas vērā pirmsskolas izmaksas. Vidējie lielumi ir rēķināti ievērojot administratīvi teritoriālās reformas jauno iedalījumu, kā robežas nosakot +/-30% novirzes intervālu. D.Kalsone informē, ka diskusijā ar maksājumu ekspertiem, bija arī ierosinājums VIIS veidot, kā iespēju būt tai platformai, kur gan saņēmēja, gan maksātāja novads redz simetriski informāciju par izdevumiem uz vienu izglītojamo un šis ieraksts sistēmā ir kā pamatojums maksājuma uzdevumam. Tehniskā realizācija (zibmaksājums, klīrings, u.c.) ir jau pakārtots jautājums.

I.Dundure prezentē Latvijas Pašvaldību savienības veikto datu analīzi, kas īstenota sadarbībā ar J.Upenieku, kurā akcentē arī nepieciešamību ņemt vērā arī kapitālieguldījumus, t.sk. ES struktūrfondus. I.Dundure īpaši uzsver nepieciešamību vērtējot izmaksas ņemt vērā skolu veidu – valsts ģimnāzijas, vispārīzglītojošās pamatskolas, sākumskolas, vidusskolas – un tā sasaisti ar administratīvi teritoriālo jauno iedalījumu četrās grupās. Datu analīze piedāvā arī izdevumu intervālus, kur var vieglāk iezīmēt to salīdzinoši nelielu skaitu skolu, kurām ir kritiski augsts izdevumu līmenis uz vienu izglītojamo, papildus ir vērtēti dažādu rādītāju korelācijas

koeficienti. Izdevumu novērtējumam svarīgi ir arī kvalitatīvi dati par telpām VIIS sistēmā, lai varētu datu analīzē uz tiem paļauties. LPS datu analīzē arī secināja, ka šādi var virzīties, tomēr I.Dundure vēlreiz atgādina, ka darba grupas uzdevums bija netiešo izmaksu izvērtējums, un šis darbs ir noslēgts. Uzturēšanas izmaksu vērtējums ir kaut kas, kas nav konkrēti minēts darba grupas mandātā. D.Kalsone atbild, ka izmaksu vērtējums noder arī pēdējā darba grupas uzdevumā, kas ir saistīts ar skolu tīkla novērtējumu.

I.Balamovskis kritiski norāda, ka bija nepietiekams metodiskais apraksts finanšu datu apkopošanas procesā, un piekrīt I.Dundures paustajam par to, vai ir skaidrs definējums par mācību telpām. D.Kalsone atbild, ka bija ņemtas no VIIS visu telpu kopējums un būtisku noviržu gadījumā notika saziņa ar skolu, lai pārliecinātos arī par šo datu kvalitāti.

G.Mačtams izsakās, ka gadījumos ar tām skolām, kurās ir pirmsskolas, ir jāskata atsevišķi un tās nevar salīdzināt ar tām skolām, kurām nav pirmsskolu. Galvenokārt būtisku atšķirību veidotu auklīšu kā tehnisko darbinieku atlīdzība. *Pēc sēdes šie aprēķini jau iekļauti precizētajā prezentācijā, kas tika nosūtīta darba grupai kopā ar protokola projektu.*

Nolēma:

4.1. Līdz š.g. 7.aprīlim nosūtīt atjaunotās netiešo izmaksu vadlīnijas un savstarpējo norēķinu tehniskos priekšlikumus norēķinu vienkāršošanai.

4.2. Līdz nākamajai darba grupai rast iespēju organizēt diskusiju ar pašvaldību finanšu ekspertiem par izdevumu metodoloģiju.

2021.gada 25.martā sanāksmi slēdz plkst. 12:00.

Darba grupas vadītāja

L.Buceniece

Sanāksmi protokolēja

A.Nika

25.03.2021. 17:16

1822

A.Nika

6704 7908; agija.nika@izm.gov.lv